

СОВЕТ КИЖИЛЕР КАЙГАМЧЫК ДЕП ЧУГААЛАП ТУР

Маадыр космонавтарга Украинаның колхозчуларының изиг байыры

КИЕВ (СЭТА). Майор А. Г. Николаевтин космиктиг ужуушкуну-биле холбаштыр сургалыг механизатор, Социалисттик Күш-ажылдын ийн дакпыр Маадыр Александр Гиталовтун чутаалааны болза:

— Сагым-сеткилдин бүгү ханымын өөрүш түр мен. Чөргө бол-гаш космоска эрес-маадырлыг чорукту кылар аргалыг айдиг чуртта чурттап турарым аас-кежи-тир. Космонавтар Николаев, Попович оларга чагай кадыкымды күзеп, Украинаның бүгү колхозчуларының болгаш механизаторларының мурундан оларым кукактап база ошкап тур мен.

Планетаар аразында ужулар корабльдерин тургускан болгаш бистин эртемни база техниканы чаа бедикке кадуртуп үндүргөн таланттылг совет эртемденерге, инженерлерге, ажилчынарга мөгөйп түр мен.

Сорук кирикчи маадырлыг чорук

Ужудукчу-космонавт майор Андриян Николаевтин эрес-маадырлыг чорук эрес-маадырлыг күш-ажылче сорук кирикчи тур. Август 11-ин бистерге, сормочуларга ийн дакпыр байырлаалын хуу болган. Заводтун коллектив дегейде эн уду болгаш 300 кижилер оларга суг ишти-биле чорук чалгынарлыг далай насалжыр лайнеринин шенелдеин кылган.

Космоска-да, далай дегемдерге-да бистин корабльдеринс эн эки болган дүргөн чоруктуг болзун.

Н. И. АНИЩЕНКО.

«Красное Сормово» заводтун ажилчыны, Социалисттик Күш-ажылдын Маадыры.

Горький, (СЭТА).

Кубаньчы байыр

Космоста — база катап совет кижилер. Бистин эртемнис болгаш тех-никаныс сымдыктарга тикелдегенин бастырып турган.

«Восток-3» космиктиг корабльдин тикелдегенин дугайында совет кирикчи медэни бистин эртемнис кукуруза шөлүгө дичкан. Сорук чуртун чаа чедикшиктиг сагым-сеткилдин бүгү ханымын өөрүш түр мен. Чурт эртемнис болгаш туду-на улам хей корабльдер ошкортат дегеминче ужулуп үнүп турар деп чүвени билдир бис.

Сеня, Андриян бистин кубаньчы байырымы!

В. ПЕРВИЦКИЙ.

механизатортун кукуруза эртемнис эртемнис, Социалисттик Күш-ажылдын Маадыры.

Краснодар крайнын Новокубанский сууру. (СЭТА).

Кижинин чагай чоруунга

Ленинни комсомолдун, Совет Эви-ленин Коммунисттик партиянын кижитикени совет космонавтар Андриян Николаев болгаш Павел По-повичин бембуректи дегандыр ужуушкунуна чедикшиктиг дооскаш, Төрөн чуртунга менди эки келгенге Тываның комсомолчу-лары болгаш аймактары өөрүш, маа-дыр космонавтарга боттарынын изиг байырын, чуректин ханымын өөрүш чуртунга илергейлеп тур-рарлар.

Эртим өнүктүрүш, Андриян Ни-колаев болгаш Павел Попович! Си-дерини кайгамчыктыг ужуушкуну-нарыңар бүгү дегемини кайгаткан. Силер совет эртемнис түгүш быгыт туткан силер, силерге бүгү дегем-ини аймактары четтирдиш, ам-даа бурунгаарлар деп чутаалап турар-лар.

Г. ШИРШИН.

ВЛКСМ обкомунун бирги секретары.

Чоннун өөрүшкүзү

Бистин эрес-дидим космонавтары-мыстын орбитага ужуушкунуна-рым Бармыш-Хемчик районун чо-ну радиодан кичирейткел хайгаар-п турганнар. Москвадан, Кызылдан сөөлү медээлери, дамчылып тур-да, Кызыл-Махалык чыгыш кижилерин аразында бай-тайгажылар база турган.

Совет чаа космонавтарын кос-моска ужуушкуну дугайын дык хей чорумал кижилер Кызыл-Махалык аэропортка база магадап чутаалашканнар. Бистин чуртувус-тун эртем-техникалык чекте-лишкенин дугайын оларын чамдыктары тодгарга чижектер-би-ле көргүзүп турган.

— Кызыл-Махалык — Төөлү суу-ру.

Космонавтарнын чеми

МОСКВА, август 13. (СЭТА).

Маадыр космонавтар Андриян Григорьевич Николаев болгаш Павел Романович Попович оларын ап чоран хуенин «бурганнарын чеми» деп адап турар. Космонав-тар боттары база чеми мичалар адаарын чуудаткандар боор. Боттарынын байдалдары эки, чөмө хөмнүү база аажок ду-гайында дөр-биле өнүккөн ийн алышкылары медээлери оңу херечилеп турары чөмө маргил чөк-тур.

Медицина эртемниини канди-дады Г. А. Арутюнов СЭТА-нын корреспондентин-биле беседазын-га дегейде алдаржы бистин бо космонавтарынын чеми Юрий Гагарин болгаш Герман Ти-тов оларын ап чоран чеми-ринден оранчок хей чүлү болуп ту-рар деп чутаалаан. Чымчак сава-лар иштинден сы тудуп чир ка-дык ышкаш продуктуларын ара-зында тускай болбаарында кан-бүдүн аш-чөм продуктуларын база холаан.

Космостан медээ келген сөөлү-де хей-хей кижилер бистин ко-смонавтарын чемиге ана-ла чөм кырынга кижилер боттарынын чө-руу чеми-рин бо улаада хола-анын ужуру чүл дөргөн ай-тырып турар деп Г. А. Арутю-нов уламчылап чутаалаан. Ол ай-тырыпга харымын ырынып бөлү-нүп, Гагарин болгаш Титовтун ужу-душкунунарынын мурунда ко-смоска, дегин чөм байдалга чеми-рин.

дайнаары, боостаже ажыраы

кандыг аныктыг болурул дөргөн эртемденер тодгарга билбес тур-ган. Бирги совет космонавтарын ужуушкунунары болза, кижилерин чидирген байдалга чо-рааш безин анаадымы ышкаш чөмөни ап, чеми дайнар, саат чөмө боостаже ажырып болур дөргөн көргүскөн. Шаа ол чорук амгы космонавтарын салып, үн-дүрениге белеткеп турган үдө оларын хуенин чүлү бүрү кылдыр чөм кырынга кижилерин эртемденер албадапкан. Бо улаада космонавтарын тус-тузу-нда ымак чеми-рин безин херекке ап көргөн. Оларын чеми-де эл котталары, хаарган бызаа элди, хуужулар безин бар. Эр-теги, дүштөк болгаш келжик чеми-ге космонавтар чиктери, пирожнолери база чир чоран-нар. Ол чеми-рин Москвадан по-варлары уду ымакшыл, хүндү-кел-биле хымчылап белеткөн-нөр.

Космонавтарын ап чоран сускунунары база дык элбес бол-ган чүлү бүрү: суг, кофе, яны-бур чиктери-рин суглары дөм, оон-даа өскө.

Космонавт бергедешкин чөм-ка чеми-рин алын дөм эртем-денер баш бурунгар дык ты-мынгар ажылдашкан. Продукт-узузун бичин-бичин кылдыр, үдө ызырайды чир кылдыр бе-леткэн. Космонавт бүртүз анта-

миннерин бүгү-ле хевирин ап чо-раан.

Космонавтарын чеми-ринде хань эртем шикчилдерини түнелди болур деп дөм чутаалаа ажырас дөргөн Г. А. Арутюнов медээлди. Космоска ужуушкуну-нун нарын байдалдарын үзүн-де чөм продуктуларын орта-нын иреттегениге көл ужу-дузалап болур чүлү чеми-рин «й чедип келирге ылаа-да ашай бооринде эес, а келерге дүргөн ужуушкуну үзүндө космонавтын нерв психиктиг байдалындай ба-за хамааржы эртем суураар тодгараткан.

Космос кораблинин иштинге чеми-ринде алтыртыларын шик-тирлеп тура эртемденер хамык-тын мурунда аныктыг (ужар чүлү) медициналык, баштайгы космонавтарын ужуушкунуна-рын база космонавтарын чөм кырынга белеткелеринин дүр-жузалагына алынып, эртем түн-нелерин үндүрүп турарлар.

Шикчилдерин түнелерин көргүскөн болза, организм-ин физиологиялык функциялары (хүлээлери), ылангы алапта-ния дөр мурунда таварлажып көрбөс чаа, онзагай байдалга чачыгары чөм хуудурушкуну-нун чорудулагына үзүндө өс-көрүшкүндө болурун, оон уламчылап чөм хуудурушкуну «й-тамында болурун хандырып ышкаш тускай шыгарыг чеми-рин шилири негеттенип келер.

Космонавт Андриян Николаев

болгаш Павел Попович оларын ужуушкунунары космос бай-далында чеми-рин шикчилерин ай-тыртыларын шикчилдеринге бу-рунгар уду баш болуру чү-гаажок. Ол ужуушкунунарын түнелдерин космиктиг медицина-нын шикчил ажилдарына кал-ба-биле азылаар анаар, чүтө дөргө космоска оон-даа үр ужу-душкунунарын перспективасы эртемденерин мурунга чаа со-руугалары сапыры чалаш чөм болуп кээр. Ичкылажык чөм кы-рынын аш-чөм продуктуларын-биле чүтө үр эес ужуушкуну-нарын хандырып болур дөргөн онзадап айтырып чүтүл. Үр ху-саалыг ужуушкуну үзүндө ко-смонавтарын чеми-рин дугайында айтырыгы шикчилдерини мыры-най сур өскө орунгар чөмүр анаар. Ичкан космонавтарын аш-чөм куралдары бүдүмдө-рин катан чачырып хуудурушкуну-гузлары-биле холбаалыг болуп ча-даас. Азы өскөр чутаалаары, корабльдин иштинге космонавтын азылаан чөм продуктулары кат-ал өскө хевирин чөм продук-тулары болу боорин шикчилдер-ин айтырып тургустунар. «Восток-3» болган «Восток-4» корабльдерин башкыкчылары-нын чеми-риндеги холбашты-ган бо кыска беседага ол нарын айтырып дугайын дегерейлеп та-йыбырлар болууна деп Г. А. Арутюнов чутаалаан.

Совет Эвилелинин космонавт-ужу дукчуу майор А. Г. Николаев шенелде өөредилге үзүндө.

Космонавт-ужудукчу П. Р. Попович.

СЭТА-нын фотохрониказы.

КОСМОНАВТАР МААДЫРЛЫГ КУБАГА БАЙЫР ЧЕДИРГЕН

МОСКВА. (СЭТА). Биске дыңат-каны-биле алырга Кубаның кыры-биле ужулуп эртин чыда совет ко-смонавтар эштер Николаев биле По-пович олар маадырлыг куба улуска байырыг радиогаммаларын чорут-кан.

Эш Николаевтин радиогаммазы:

«Восток-3» космиктиг корабль-дин чуректин хань байырын Кубаның маадырлыг улусунга чедирип тур-мен. Хосталганын болгаш тайбын-дын хүн алдарыг Кубаның кыры-га кезеде чырып турар болзун. Ко-смонавт Николаев.

Эш Поповичинин радиогаммазы:

«Восток-4» космиктиг корабль-ден маадырлыг куба улуска сагым-сет-килдиг бүгү ханымын байыр че-миринга кижилер боттарынын чө-руу чеми-рин бо улаада хола-анын ужуру чүл дөргөн ай-тырып турар деп Г. А. Арутю-нов уламчылап чутаалаан. Ол ай-тырыпга харымын ырынып бөлү-нүп, Гагарин болгаш Титовтун ужу-душкунунарынын мурунда ко-смоска, дегин чөм байдалга чеми-рин. Космонавт Попович.

